

***Rapport van de vakjury
Corso Zundert 2019***

Foto's Erwin Martens

De vakjury

*Jitske Blom
Maarten Corbijn
Mark Damen
Marianne Naerebout
Colette Notenboom
Misjel Vermeiren
John Körmeling*

Juryvoorzitter

Frank Timmers

Inleiding

Het is voor de jury opnieuw een eer en een waar genoegen om de deelnemers van Corso Zundert te mogen beoordelen. De ontwerpers en bouwers hebben zichzelf, elkaar en daarmee het publiek en de jury uitgedaagd met een grote eigenheid aan creaties.

De jury op haar beurt bestaat uit een grote eigenheid van persoonlijkheden die vanuit een eigen achtergrond/discipline de zaak aanschouwen, beleven en beoordelen. Daar zit verschil in, moet u weten.

Goed aan dit corso is dat er voor de jury geen uitschieters aan 'de onderkant' zijn. Voor de eerste plek is het dringen. De jury is niet unaniem in haar oordeel.

Zoals u gewend bent bevat deze inleiding enkele algemene opmerkingen.

Te beginnen met een voor de organisatie belangrijke wijziging ten opzichte van andere jaren; de verplaatsing van de 'hoofdtribune' van de Markt naar het Oranjeplein. De plek ook waar wordt gejureerd en waar de uitslagen bekend wordt gemaakt.

Een andere plek biedt een ander perspectief op de creaties. De zon staat anders, de jury zit – zoals op de Markt – op rij 1. Op deze nieuwe locatie zit je dan erg dicht op de straat en het gebodene. Dat zorgt voor een uitzicht zoals op rij 1 van een slechte bioscoop. We maken dit graag bespreekbaar met de organisatie. Meer concreet: we vragen om meer afstand.

Op deze tribune zitten we ver naar rechts. Veel deelnemers werken met een cyclus (loop) en het valt op dat zij met het 'hoogtepunt' van deze cyclus enkele tientallen meters eerder hebben 'gepiekt'. Geen nood, want we hebben in de ochtend alle deelnemers zien 'shinen' tijdens hun entree op het veilingterrein.

Het is opvallend dat een aantal deelnemers de 'betere' kant van een wagon bij de eerste doorkomst aan de 'overkant' van de tribune laat zien. Dus niet de kant waar het grootste deel van de jury en de belangrijke gasten van organisatie en gemeente normaal zitten.

Was het ontwerp van de wagon er vóórdat de wijziging van deze locatie bekend is gemaakt? Opnieuw geen nood. In de ochtend is alles rondom iedere creatie, tot in detail bekeken en al enkele jaren is de jury aan beide kanten van de tribune aanwezig.

Over de cyclussen (loops) waar uitvoeringen in beweging en muziek vaak op rusten. Als je hiermee werkt, probeer deze dan voor het publiek kort te houden zodat het ook daadwerkelijk alles mee kan krijgen van wat je wilt vertellen. Het valt dit jaar op dat sommige cyclussen erg lang zijn.

Dit jaar is het geluid/muziek minder dominant aanwezig. De bombastische beats die afleiden van het beeld, missen we niet. Hier is aandacht aan besteed, complimenten daarvoor. En nog maar een enkeling heeft de schuif te ver open staan. We hopen dat die daarvan leert.

Toch hebben enkele juryleden op de tribune oordoppen ingedaan. Precies voor onze neus stonden geluidsboxen. Daardoor waren de omroepers voor ons erg dominant aanwezig. Qua geluid was de tribuneplek een onrustige omgeving.

We hebben het over een grote eigenheid aan creaties. We houden daarvan. Zonder lef geen boeiend corso. En tegelijkertijd merken we bij onszelf een contradictie: we houden van experimenten, maar rekenen deelnemers erop af wanneer het mislukt. Moeten we in de toekomst meer oog hebben voor de niet geslaagde experimenten en deze meer waarderen? Want daarmee wordt het corso misschien niet 'gelikter', maar wel spannender.

We zien dat dit jaar weinig deelnemers hedendaagse vraagstukken aan de kaak stellen. Vaak lijkt een thema te zijn gekozen omdat het een mooi beeld oplevert en niet omdat het een weerspiegeling geeft van de wereld waarin we nu leven.

Toch oogt dit corso als een corso van nu.

Boeiend vinden we de zoektocht die we bemerken naar het oproepen van een gevoel bij het publiek en dat gebeurt niet per se op de geijkte manieren.

Ook de zuivere abstractie ontbreekt, tenzij je Habitat in de getoonde vorm zo wil zien. Dat maakt het voor het publiek een begrijpelijk corso.

Rapport van de vakjury 2019

Opvallend: vorig jaar dachten we dat er afscheid is genomen van dieren als uitgangspunt voor een creatie. Ze lijken weer terug te keren. Wel meer divers gepresenteerd dan in het verleden. De grote verscheidenheid van voorkomen viel positief op.

Ook opvallend: er is veel binnen het traditionele kleurenpalet gewerkt. En we zien veel grijs verschijnen, wat toch veel kracht weghaalt van de bloemenpracht en de ontmoeting met de zon.

Het valt ons dit jaar op dat er geen levend theater aan de buitenkant van de creaties is, de figuranten zijn opgenomen in de creatie. De afwezigheid van al te uitbundige trucs, maakt het een puur corso waarin het vakmanschap zegeviert.

Over het gebruik van alternatief materiaal. Het is niet aan de jury om daar een grens in te bepalen. Wij beoordelen wat voorbijkomt en laten ons leiden door het juryprotocol. Daarin staat onder meer dat er ten aanzien van alternatieve materialen geen beperkingen zijn opgelegd, met dien verstande dat het corso een dahliacorso moet blijven.

Op het veilingterrein hebben we goed kunnen werken. De deelnemers kwamen in een vlot tempo binnen. Wel ervaren we deze dag opnieuw veel tijdsdruk. Het verplaatsen van de tribune naar een plek dichtbij het veilingterrein heeft daarbij niet geholpen.

De stoet verloopt dit jaar vlot, in een aangenaam tempo en ook de muziekkorpsen zitten beter in hun rol. Er is voldoende afstand tussen de deelnemers onderling en tussen de muziekkorpsen en de deelnemers. Veel beter dan vorig jaar.

Ook beter dan vorig jaar zijn de teksten in de Zonnewijzer, het programmaboekje. Die vonden we vorig jaar nogal hoogdravend en een bepaalde visie opdringen die niet altijd wordt waargemaakt. Ook zijn we blij met de aandacht die is geschonken aan de titels van de wagens. Nog maar een enkeling bezondigt zich aan een dubbelzinnigheid die afbreuk doet aan de creatie.

Dan de bevindingen per deelnemer. Als je de verhalen leest, dan lijkt het of de jury superkritisch is. Dat komt omdat er in de teksten opnieuw een disbalans is tussen de positieve geluiden en de kritische. We zien het als onze taak om de deelnemers er vooral op te wijzen wat er beter kan. We willen een eerlijk verhaal vertellen waarom een deelnemer op deze plek is geëindigd. Dat is misschien niet altijd leuk om te lezen, maar wel eerlijk. De teksten zijn daarom opnieuw ontdaan van clichébeleefdheden.

Ook dit jaar is er in dit juryrapport geen geforceerde poging gedaan om een rode draad in de verschillende meningen weer te geven. Waar binnen de jury anders wordt gedacht over een creatie, daar is dit te lezen in het verhaal. Nogmaals: het eerlijke verhaal.

We hebben in de voorbije jaren gemerkt dat onze benadering op prijs wordt gesteld en is geaccepteerd.

We gaan op maandag 7 oktober graag in gesprek met de ontwerpers tijdens onze jaarlijkse ontmoeting. Want uitleggen is voor ons een wezenlijk onderdeel van het juryproces.

Laarheide

11 Rimpels

20^e prijs

369 punten

Menselijke anatomie is nogal een horde om te nemen, wil het wat worden met een voorstelling die daarop gebaseerd is. In dit geval is de uitkomst minder geslaagd. De creatie biedt een plat beeld, terwijl gezichten van ouderen juist heel sprekend en beeldend kunnen zijn. De schoonheid die verscholen ligt in een doorleefd lijf en gezicht, als tekenen van verstreken tijd, straalt hier niet van af. Dramatische muziek benadrukt de negatieve benadering van ouderdom. Deze oudjes zijn op sterven na dood, er heerst een grafstemming. Doordat de figuren zo dicht op elkaar staan, wordt het een vrij plumpe wagen, te massief. De vormgeving van de hoofden doet wat amorf aan. Het ontwerp is in contrast met het fragiele van ouderen en de zachte bewegingen die we herkennen. Doordat de zware figuren zo op elkaar 'gepropt' zijn, ontstaat er ruimte om die hand zo lief op de schouder van de ander te leggen. Dat is dan weer mooi.

We kunnen de vinger er niet op leggen welk gevoel er verscholen zit in deze koppen en hoe ze zich verhouden tot elkaar. Duidelijk is dat ze geen weerstand meer bieden. Maar wat wel? Mijmeren over het leven? Zoeken ze gezelligheid op, of accepteren ze eenzaamheid? Het is niet echt een lekker beeld.

Het kleurgebruik doet daar geen goed aan. De contrasten zijn te groot. De witte rimpels zijn een lelijke harde toevoeging, ze liggen op de huid, in plaats van dat ze er in vallen. Dat de rimpels de kleur hebben gekregen van het haar, werkt verwarrend. Ze hebben ook allemaal dezelfde kleur, terwijl er wel vijftig tinten grijs zijn. Het nabootsen van huidskleur blijft een moeilijk punt. Door de bestaande kleuren van de dahlia wordt het altijd lelijk rauw vlees. Het 'Wilders-achtige' haar roept ook niet helemaal het juiste gevoel op. Ook zien we met wat fantasie de cartooneske beelden van Donald Trump en Boris Johnson in de figuren.

Punt is echter vooral dat het geheel in basis niet overtuigt of emotioneert.

Is er nog wat positiefs te melden? Zeker. Complimenten voor de dappere keuze van het onderwerp. Het is universeel, we krijgen er allemaal mee te maken. Ook een plus voor de verstilde bewegingen die de ouderdom kracht bijzetten en het fraaie tikwerk.

De Berk

19 Europa

19^e prijs

378 punten

Het goede aan dit ontwerp is dat het als een van de weinige probeert iets van de huidige toestand in de wereld te laten zien. Vertaald naar een poëtisch beeld. Met een fantasievolle, zelfbedachte compositie heeft de ontwerper het lef om zowel een oud als een nieuw verhaal te weerspiegelen. Echter, het zijn wat veel verhalen door elkaar: Griekse mythologie, euro, EU, Brexit en dat vertaalt zich ook in de vorm waardoor het onduidelijk en chaotisch wordt. En het is jammer dat er zoveel stijlbreuken in deze wagen zitten. Aan de kant met de grafische kop is een totaal andere techniek gebruik dan aan de kant van mens en koe. Het versmelten van grafische en 3D elementen tot één beeld, werkt verwarrend.

Wat overblijft is een gigantische, zware, brute en statische vorm. Een paarse brok. Deze kleur maakt hem extra zwaar. De vormgeving wordt als oubollig ervaren, of we in de jaren negentig zijn beland. In totaal zijn er naast paars nog twee kleuren gebruikt. We beseffen dat er slechts één kleur naar Europa verwijst, en dat er geen blauwe dahlia's zijn. De associatie van de gebruikte kleuren met Europa ontbreekt echter.

Europa (vrouw) en de stier (Zeus) zijn aan de voorzijde helder verbeeld. De Europese Unie komt aan de zijkant heel wat minder uit de verf. Verder kijkend is de vrouw niet in evenwicht. Haar ogen zijn raar, de borsten ongelijk en de dijbenen hebben rare proporties. De kop van de stier is dan weer anatomisch prachtig en goed van expressie.

De grijze linten moeten de scheuringen voorstellen, maar hebben eerder de functie van decoratie. Openingen hadden allicht beter gewerkt en de wagen meteen wat lichter gemaakt. Tot slot de soundscape van Brexit nieuwsberichten. Deze versterken de vorm niet en zijn moeilijk te volgen. Goed is de wijze waarop de dahlia's zijn aangebracht, het geeft de wagen een fluwelen gevoel. Alle Menschen werden Brüder, nu wij met deze wagen nog.....

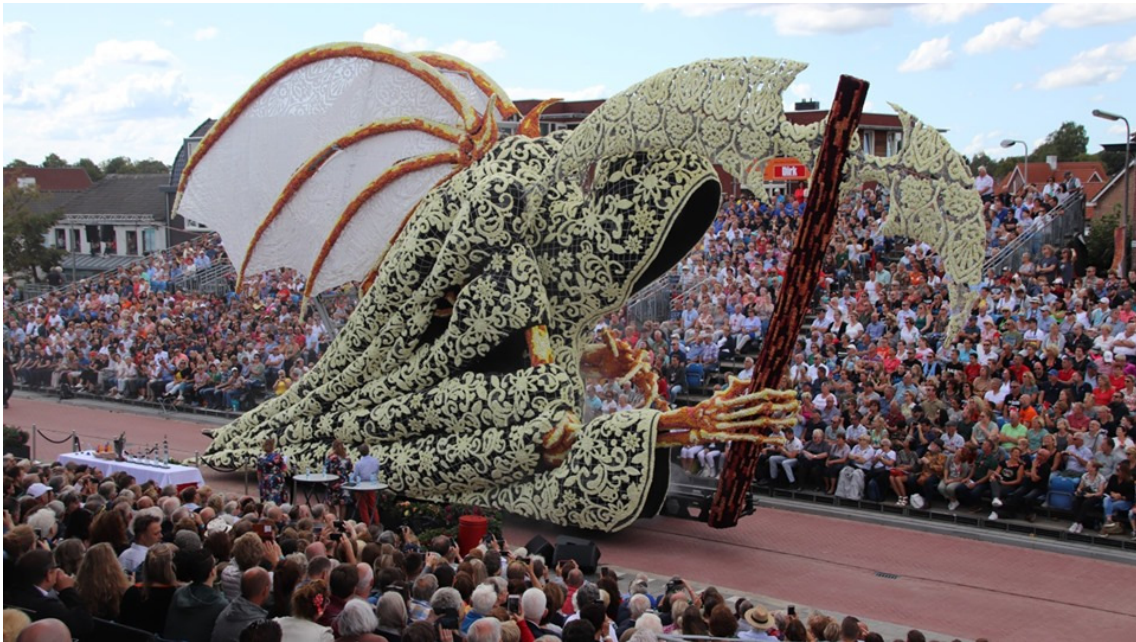

Veldstraat

15 Van Kant

18^e prijs

407 punten

Vaak is een woordgrap niet de beste basis voor een wagen. Zoals bij Van Kant. Het is flauw en wat kort door de bocht voor een zwaar thema als dit. De combinatie van kant en Magere Hein valt niet goed. Het kant is er te lieflijk voor. Hoewel er een prachtig motief van is gemaakt, strijdt het met de onderwerpkeuze. De dood is chique gekleed, wordt er een beetje soft van.

Het levert zo geen afschrikwekkend geheel op. Het had misschien geholpen als het beeld donker was, om een boodschap over te brengen. Het geheel zou angstaanjagend en genadeloos moeten zijn, in plaats van zo passief, zelfs tam.

Het is een rijdend beeld. Het ontbreken van een gelaat maakt het ook wat leger dan misschien bedoeld is.

De zeis lijkt op een bijl waarmee gezwaaid had mogen worden. Dát had indruk gemaakt. Hier blijft het bij een subtiele beweging van de hand van het skelet. Het houten handvat van de bijl is iets te plomp en had minder gemêleerd gestoken mogen worden om duidelijker hout te verbeelden.

Dit zijn niet de grootste missers. Die zitten in de vleugels. Ze komen amateuristisch over, zijn lelijk en overheersen de teerheid van de rest, leiden daarmee de aandacht af van kleine bewegingen. Het gebruik van écht kant doorbreekt alle illusie die er nog is. Zijn de vleugels wel nodig? Heeft de dood vleugels? Hier hebben ze geen meerwaarde. Weglaten brengt het geheel meer in evenwicht.

Het geluidsdecor is spannend en past bij de vertelling. Interessant is het om een figuur uit de fantasy-achtige hoek te verbeelden. Origineel en opvallend is de werking met transparantie in een corsowagen. Complimenten daarvoor.

Helpt Elkander

2 Babysteps

17^e prijs

419 punten

De eerste baby, die in de baarmoeder, valt nog in de smaak. Daarna wordt de waardering snel minder. Die eerste heeft iets zachts en dat missen we bij de rest. Ze zijn de uitvergroting van de realiteit, verbeelden de levensfasen van een baby. Je voelt de liefde waarmee ze gemaakt zijn. En toch.

Zo wonderschoon als sommige directe uitvergrotingen ook mogen worden, niet altijd werkt het zo. Huidtinten en menselijke gelaatstreken blijken ieder jaar weer struikelblokken in de zoektocht naar een overtuigend beeld. Het wordt al snel karikaturaal en dat is in dit geval niet de bedoeling. De figuren lijken niet meer op baby's. Het kleurgebruik levert niet de zachtheid van een baby op, maar geeft eerder een bloederig, verbrand effect. Het maakt de figuren griezelig en eng. Allerm minst zacht. Dit gevoel is versterkt op onze lage zitplaatsen bij de eerste doorkomst waardoor associaties bovenkomen met pulpcovers uit de vijftiger jaren: 'Giant Baby Attack!'

Het gevoel van 'nep' wordt versterkt door allerlei zaken om de baby's heen. Het wordt een soort commercial van babyspullen met tuttige details als strikken, blokken en mutsjes. En dan nog vaak in plastic uitgevoerd. Zo'n rups komt bijvoorbeeld erg massief over. Kon deze ook met bloemen gemaakt worden? Zoals de luiers, zo natuurgetrouw met het rimpeleffect van het plakband waarmee je een luier dichtplakt. Daar is dat wel bij gelukt.

We krijgen een kitscherig Xenos-gevoel doordat de commerciële kinderdroom is omarmd. Misschien had het geholpen als het iets meer 'puur' had, minder perfect met die labels en merken. En iets tijdlozer. Neem die mutsen. Waarom?

Een ander punt is dat de wagens met een grote en ongelijke tussenruimte voorbijtrekken, waardoor het nooit een geheel van babysteps wordt. Onderlinge interactie ontbreekt. Het toevoegen van geur is een pluspunt. Het geluid is logisch gekozen, het ondersteunt de tuttigheid.

Rijsbergen

3

Rif

16^e prijs

432 punten

Een mooie mash-up van kleurrijk koraal. Met mooie details, een vrij fel kleurenpalet. De wagen mist hier en daar wat rustpunten in de overvloed aan kleuren. Daardoor wordt deze nogal massief, witte koralen kunnen hier voor de nodige afwisseling zorgen.

Het leven onderwater is erg mooi en ook vaker vertoond, ze verkopen er kleurentelevisies mee. Je kunt er in deze tijd een noodzaak qua aandacht aan koppelen. Maar dat is merkwaardig genoeg niet de boodschap van deze traditionele corsowagen.

Wat ook wordt gemist is het onderwaterleven met beweging, de soepelheid en het gewichtloos zijn. Rondom een rif is er een enorme bedrijvigheid van flora en fauna. Dit geeft een kans wat meer sierlijkheid in het ontwerp te brengen. Nu trekt er een fraai, maar massief blok voorbij. Het mist alle subtiliteit die je van een rif mag verwachten en schiet zo zijn doel voorbij.

De grootste kritiek is het plots tonen van de met kranten beplakte binnenkant van de wagen, via een soort van luiken. Het gebeurt op een afgesproken moment, voor de kijker zonder duidelijke redenen, subtiliteit en schoonheid. Het is niet schurend of opwindend. Het zorgt enkel voor verwarring en onbegrip. Ook omdat de personen er vrij vragend en dramatisch bij kijken. Ze lijken werklui voor te stellen die wat vies zijn gemaakt. Het nut van deze animatie is één groot vraagteken. Was de binnenkant beplakt met afval zoals plastic flesjes en rietjes, dan had het een protest kunnen uitbeelden.

De Lent

10 Two Faces

15e prijs

437 punten

Een actueel thema met de aandacht op welvaart tegenover de tradities van de oude cultuur van Japan. Het is vervuiling versus stromend schoon water. Rust versus drukte. Bebouwing versus natuur. Een jongedame met mondkapje versus de oude geleefde man. Maar ja, dat zie je allemaal pas als je rond de wagen bent gelopen en beide kanten van de wagen ziet. Het publiek mist deze boodschap van tegenstellingen, tot deze voor de tweede keer voorbijkomt. Als ze hebben onthouden wat er aan de andere kant te zien was.

De tweespalt die uit het frontale beeld moet spreken, is een ongelukkige qua kleurstelling en expressie. De LED-kabels hangen slordig tussen de gebouwen en die gebouwen zijn te klein ten opzichte van het geheel, om als gebouw te kunnen worden herkend. Waarom is deze niet tot in het extreme doorgevoerd met wolkenkrabbers die imposant boven de Zundertse straten uitstijgen? Nu staan ze erg braaf in het gareel.

Wisselend gedacht wordt er over de mate waarin de donkere wolken (smog) succesvol zijn uitgevoerd.

Eensgezind is de jury over de waardering voor het oranje zeil dat de rode zon van Japan moet voorstellen. Die waardering is er niet, want het kleurt niet, het past niet en het stoort tot en met. Ook worden er vraagtekens gezet bij de geprinte ogen en hulpmiddelen als de watervallen met plexiglas. Wel zijn er complimenten voor Japanse karakters, met dunne zwarte lijnen geschreven en sommige details, zoals de verwijzing naar kernenergie. De geluidstrack is zeer functioneel en sfeerverhogend.

Klein Zundert**20 Habitat****14^e prijs****438 punten**

De techniek laat het afweten en daardoor toont de wagen niet wat het wil laten zien. Wat overblijft is een vreemdsoortige verzameling rommel met daarin een bewoner die zich prima op zijn gemak voelt. De contouren zijn onduidelijk, her en der herken je iets. Het geluidsdecor is spannend.

Een aantal juryleden vindt het een verfrissend schouwspel na al die duidelijke en strakke taferelen van de andere wagens. Deze wagen fascineert, want het is een raadsel. Een originele kijk op wat zich gelijktijdig afspeelt: uit het zicht en toch vlakbij. Afval in bloemen gemaakt, waarin volop wordt geleefd, dat zien we aan de bewegende staarten.

Zo bekeken is het een glashelder concept, ook al is het zo misschien niet bedoeld. Zo bekeken is het misschien wel goed dat er geen dier ontstond uit de afvalberg. Nu excelleert het geheel in vaagheid.

Andere juryleden vinden het een ingewikkelde, onleesbare, klomp zonder veel heldere aanwijzingen en een compleet of overtuigend verhaal. De kleuren zijn eentonig en vloeien in elkaar over waardoor het moeilijk is om sommige aparte elementen te onderscheiden.

't Kapelleke

8 Ochtendglorie

13^e prijs

491 punten

Het ochtendlicht wordt duidelijk gevoeld, vanwege de effectieve kleurstelling met een zacht overlopend kleurpalet van licht in het midden naar donker aan de buitenkant. De smalle vormgeving geeft het gotisch rozet een zwevend effect, hemelachtig. De omgedraaide zon maakt een mooi gebaar in de ruimte. De constructie met de zwarte buizen zie je wel, maar je voelt hem niet. Het is een mooie 3D uitwerking van een grafische vorm, echt een architectonisch geheel. De mooie open structuur en goede keuze om de vorm niet helemaal rond te maken maar halverwege af te zagen, doet denken aan de Notre Dame. Al zien we dat de bovenkant niet kaarsrecht is afgesneden.

Wat we niet snappen is de aanwezigheid van twee soorten engelen. De figuranten met hun gracieuze, zachte, maar ook wat mechanische bewegingen. Zij steken ongelukkig mooi af tegen de grove lijnen van de engelen die in de voorstelling verwerkt zitten. Die beelden zijn qua vorm en kleurstelling zwaar en lelijk en doen het kantwerk van het raamwerk teniet. Ze detoneren qua stijl en verbreken de serene rust die een ochtendglorie kan brengen. Zij maken het voor- en achteraanzicht vrij verwarrend en lomp. En ze hebben niet zulke mooie ogen.

De figuratie zweeft daarentegen sierlijk in de nissen, met prachtige jurken met bloemenblaadjes. Ondanks de aanwezigheid van die blaadjes, steken zij af tegen de met bloemen gemaakte engelen. Het was beter als er één soort engelen was.

De cyclus (loop) waarbinnen alles werd getoond, is erg lang. Daardoor worden onderdelen gemist. Het is mooi als het publiek alles meekrijgt.

Schijf

9 Queeste

12e prijs

499 punten

Efteling, sprookjesbos, sprookjesboek, Rien Poortvliet, Pinkeltje, the Wizzard of Oz. Vele associaties zijn er denkbaar met de voorstelling Queeste. Het is een fantasiewagen, een vroege ochtendwandeling, een creatie waar een toneelstuk van gemaakt kan worden. Een herfsttafel, speels en tijdloos.

In het lieflijk geheel zijn boomschors, broccoli, takken, varens, mos etc. mooi verwerkt. Dahlia's zien we weinig, maar waar ze gebruikt zijn, komt het goed over. Mooi zoals de dahlia's solitair op hun steeltjes staan. De grote kelken van de paddenstoelen met het verticale lijnenspel zijn subtiel uitgevoerd en geven het geheel die extra zachtaardigheid. Dat er veel aandacht aan deze creatie is besteed, blijkt ook uit de dahlia's die zijn geprikt tot diep in de vouwen van de stam.

Het is echter geen nieuw beeld. Het vormt niet een nieuwe laag op wat we al kennen. Het blijft bij een klassiek beeld en de referentie die we al hebben.

Misschien is de zoektocht naar rust wel teveel doorgeslagen naar weinig extravagantie en heel veel ingetogenheid. Misschien wel te veel voor een optocht die het toch een beetje moet hebben van exhibitionisme.

Doordat het landschap over de zijkant van de wagen heen is gedrapeerd, ook nog rondom de wagen, lijkt het beeld op een bootje, een bloemstuk en dan raak je het landschap kwijt.

Zonder de kabouters is de wagen mooier. De gezichten zijn lelijk gemaakt, ze schrikken sommigen af. Er lijkt er iets spannends te gebeuren. Maar op het moment dat die kabouters tevoorschijn komen, zakt die spanning volledig weg en blijft er een niet zo sterke Efteling-ervaring over.

Achtmaal

16 Onder-spanning

11^e prijs

510 punten

De creatie doet denken aan de geplastificeerde lichamen in Body Worlds Amsterdam, de tentoonstelling van het menselijk lichaam.

Het pezige lijf is een vertaling van spieren, pezen en aderen. De grafische aanpak aan de buitenkant is een mooie aangever van de houtenheid van de menselijke trekken daaronder. De combinatie maakt er een afstandelijke vertoning van. Een beetje deprimerend ook.

De dahlia's moeten door het hekwerk heen op de mensfiguur aangebracht zijn. De spanning zit aan de buitenkant. Is het hekwerk een buffer tegen alle prikkels, om deze buiten te houden? Of houdt het hekwerk juist alles binnen?

En als die kooi de buitenwereld voorstelt die op je in knettert. Dan zou zo'n knetterding een eigen vorm kunnen hebben. Als het de mens is die letterlijk onder spanning staat, dan zou je hem moeten laten knetteren en kun je de kooi weglaten. Of is het de letterlijke vertaling van menselijke psychische spanning naar elektrische spanning? Eén ding is helder: Onder-spanning zet aan tot nadenken.

De spanning is in elk geval voelbaar in het geluidsdecor. De draaiende ventilator als hart is een geslaagde metafoor. De gele waarschuwingsbordjes zijn overbodig, ze doen afbreuk aan de kunstzinnigheid. De extreme lengte van de vingers wekt verbazing op: is dit een optisch grapje? Het vloeiende kunstwerk zou het goed doen in een dramatische dansuitvoering, gecombineerd met een veelheid aan dansers.

Het geluidsdecor is samen met de lichteffecten een sterke toevoeging. Opvallend is dat deze creatie een sterkere en een mindere kant heeft, door de keuze van de positie van hoofd en schouders. Nadeel is dat deze houding al erg vaak is vertoond, dat doet afbreuk aan de originaliteit.

Raamberg

14 Bevestigd!

10^e prijs

515 punten

Een contrastvolle creatie. Spectaculair, spannend, speels, sierlijk, vloeiend en open. Terwijl er een titanengevecht wordt verbeeld. De agressie is mooi in de houding van de dieren te zien. Ondanks de penibele situatie waarin hij verkeert, behoudt de potvis de lieve, trouwe ogen die de kijker even laat twijfelen of hier een dans of een gevecht gaande is. De dieren zweven in de ruimte, oftewel het water. Er hoeft geen water te worden verbeeld om de suggestie van water te voelen. Een vraagteken wordt geplaatst bij de keuze van deze titel.

De dieren zijn even sterk. Op dit moment is er nog geen duidelijke winnaar. De potvis is prachtig. Met name de staart, blik en bek. De binnenkant van de reuzeninktvis is erg geslaagd. Over de zuignappen wordt binnen de jury wisselend gedacht. Van 'mooi gedetailleerd' tot 'jammer dat de zuignappen niet van bloemen zijn gemaakt'.

De verdeeldheid is groter over de keuze van de kleur van de potvis. Een deel van de jury vindt het mooi om zo'n oppervlak grijs te maken: 'het loont de moeite om alle bloemen te herkleuren' en 'heel smaakvol, die combinatie van grijsstinten en roodtinten'. Een ander deel stoort zich: 'Misschien toch nadenken bij het ontwerp of de noodzakelijke kleur voor een realistische uitvoering wel bij bloemen aanwezig is. Zeker bij een zo prominent zwaar onderwerp'. En: 'Ik kon de dahlia niet meer herkennen als bloem. Hij is kapot gespoten. Ik kan me indenken dat een witte haai ook goed het gevecht tussen diepzeegiganten aan had kunnen gaan.'

Poteind

1 Naar de Markt

9^e prijs

539 punten

Een originele voorstelling die het publiek even ontvoert naar een andere plek. Leuk om iets uit een andere wereld in Zundert te zien. Het is een wagen met veel details en deze blijft daardoor de hele tijd boeiend, je ziet steeds weer nieuwe dingen, zoals de opgerolde tapijten (gelukkig van bloemen gemaakt), de slippers, zijn pijpje en de twee petten. Het knipperende lampje maakt het helemaal af. In de wagen zit ook een bepaalde dubbele laag. Het is een beeltenis van armoede vanuit Westers perspectief, maar Phong ervaart rijkdom. Dit uitbeelden werkt beter vanuit de thematiek dan vanuit een letterlijke uitwerking (zoals Two Faces).

De vormgeving is speels. De constructie van bamboe een goede oplossing qua vorm, de positionering van de vogels in hun kooien is doordacht en effectvol. De kooien dansen op de wagen. De vogels zijn prachtig, met mooie ogen, ze kijken nieuwsgierig door de tralies. De luchtigheid van de kooien is in mooi contrast met de zware onderkant met de gestapelde tapijten. Over het kleurgebruik verschillen de smaken binnen de jury. Van 'mag exotischer zijn' en 'iets meer variatie is wenselijk' tot 'mooie keurschakering'.

Eensgezindheid is er over de figuur Phong. Hij doet karikaturaal aan. De detaillering die de vogels wel hebben, wordt in zijn gezicht gemist. Daardoor komt het gezicht vlak en wat knullig over, wat niet in lijn is met de rest van deze wagen.

Zijn pose verbeeldt haast en ook het (komische) geluid suggereert dat, versterkt door de geur van het motortje. Dan is het vreemd dat het voorwiel zo rustig draait. Het totaalbeeld komt krachtiger over als ook de scooter snelheid en kracht suggereert.

Wernhout

18 The Big Five

8^e prijs

542 punten

De 'patchwork' techniek waarmee kunstenaar Matt Buckley werkt, leent zich mooi voor een corsowagen. Hier is het tot in detail uitgewerkt.

Voor een aantal juryleden is het een nadeel dat het in zijn geheel neutraliserend werkt, contrast wordt gemist en dat gaat ten koste van de duidelijkheid van het beeld. Ook door de inkleuring zijn de dieren soms minder herkenbaar. Met name de eerste twee dieren lopen door de kleurkeuze volledig in elkaar over.

Een ander ziet mooie overgangen in het totaalbeeld, vindt dat de koppen helder blijven en beschouwt het als dynamisch en luchtig, niet zwaar ogend. Weer een ander jurylid ziet er een immense mozaïek sculptuur in, doordat ieder kleurvlak van de dahlia's apart staat en de zwarte omlijning van de aarde het tot één geheel maakt.

De gloeiende kleuren verwijzen naar de geschroeide aarde van de savanne. De bewegingen van de dieren zijn subtiel, maar misschien te minimaal om echt effect te hebben, een dreiging gaat er niet van uit. Tegelijk: ze versterken het safarigevoel, waar je gespitst bent op iedere kleine beweging in je omgeving, om een dier te detecteren.

De wagen is aan twee kanten boeiend, prachtig asymmetrisch met een even sterke voor- als achterkant. Het maakt nieuwsgierig hoe deze wagen er aan de bovenkant uit ziet.

Het geluidsdecor is passend en spannend, het trekt je de Afrikaanse savanne in. Al heeft de soundscape niet zulke mooie overgangen. Probleem is vooral dat de muziek akelig hard staat, met name de hoge tonen. Dat de zichtbare duwers gele oordoppen in hebben, valt op.

Laer-Akkermolen

6

Argus

7^e prijs

555 punten

Een enorme dynamiek in deze doorlopende voorstelling, sterke grafiek, mooie belijning. Een echt kijkspektakel, ondersteund door een goede filmische soundtrack. De kop van Hermes met helm is mooi vormgegeven. De ogen met een structuur van bloemkool zijn bijzonder. Echter, als deze ogen gesloten zijn, is de ondersteuning van het geluidsdecor hard nodig. Een nadeel daarbij is dat de cyclus waarin het verhaal wordt verteld/vertoond lang is. Waardoor het openen en sluiten van de ogen, door een deel van het publiek wordt gemist.

Tijdens de optocht komt Argus sterker over, dan op het veilingterrein. De ogen bespieden het publiek in de straten en op de tribunes. Of de timing waarmee de ogen openen en sluiten helemaal optimaal is, vormt een discussiepunt.

Als toeschouwer ervaar je hoe het is dat al die ogen je aankijken. Dit voelt ongemakkelijk en is een mooie metafoor voor onze tijd van controle tegenover privacy. Dat geeft het thema een actueel tintje. Daarop voortbordurend kun je je afvragen waarom dit thema is gekoppeld aan een mythologische figuur die de meeste van ons niet kennen. De ogen kunnen ook op zichzelf staan of gekoppeld worden aan een hedendaags verhaal.

De gebruikte kleuren vallen niet in de smaak. Hier mag meer lef getoond worden, het oogt wat oubollig.

't Stuk

5 Terracottaleger

6^e prijs

557 punten

Bij deze is het bevestigd, je hebt in Corso Zundert geen wagen nodig. Figuratie en beeld vallen hier samen in een kunstwerk. Een erg origineel idee om het zo aan te pakken. Door zo te denken geven de ontwerpers het corso een nieuwe dimensie. Jammer dat het bij vol daglicht gebeurde. Stel je dit eens voor bij schemering, of bij het licht van meegedragen fakkels. Wat een schouwspel zou dit zijn geweest....

De lichte uitvergroting werkt heel fraai. De figuren zijn groter dan een normaal mens wat de macht van het leger versterkt en indrukwekkender maakt.

Nadeel van zo'n grote groep is dat de spanning van de herhaling snel verwatert. Het wordt dan een monotoon geheel. Zie je er een paar, dan heb je ze allemaal gezien. De kleurschakering in de figuren is prachtig, maar jammer genoeg te repetitief. Enige kleurnuance (bijvoorbeeld vager naar de achterste rijen) geeft wat diepte en variatie aan het leger.

Het kan ook anders werken als het marcheren indrukwekkender wordt uitgevoerd. Met alle begrip voor de beperkte bewegingsvrijheid door het harnas en hulde voor de dragers, maar het marcheren is nu meer waggelen dan strak in de maat voortbewegen. De aanwezigheid van zoveel begeleiders bij de groep leidt af. En, nog een detail: Als de spelers als één moeten worden gezien, zorg dan ook voor allemaal dezelfde zwarte schoenen. Nu is er hier en daar schoeisel met tape afgeplakt en het is niet allemaal even zwart, dat is jammer.

De paarden achter de groep zijn fraai, ze bewegen heel mooi. Zoals ook de koets heel mooi is. Het gesuggereerde verweerde groen uitgeslagen koper werkt prachtig tegenover de rood/geel/bruine tinten. Jammer dat de achterkant van deze wagen een rommeltje is. De menner is een raadselachtig figuur.

Stuvevazand

13 Bushmen

5^e prijs

559 punten

Een originele wijze om de dahlia's te tonen als kleuraccent in een grafische voorstelling van wilgentakken. Heel smaakvol goed gedaan, deze kunst van het weglaten. De balans is precies goed en de kleurencombinatie komt goed tot zijn recht. De tulbanden staan in sterk contrast met het fraaie lijnenspel van de wilgentakken in de typische gezichten. Wat past deze handwerktechniek mooi bij zowel de bloemen als de vertelling!

De kleurenpracht en de motieven van de schitterende Afrikaanse stoffen in Vlisco-stijl zijn beeldschoon weergegeven. Hier werkt alternatief materiaal versterkend voor de bloemenpracht op hoofddekseel, attributen en kleding. De dahlia's knallen er echt uit. De gezichten voelen heel écht aan, zonder een karikatuur te zijn. Met uitzondering misschien van het eerste hoofd met die uitgerekte lip, deze komt wat overdreven over. We zien opvallende verschillen tussen de hoofden.

Het gebruik van wilgentakken geeft de gezichten een zekere transparantie die als spannend wordt ervaren en dient meteen als klankkast voor de live gespeelde percussie-muziek. Goed idee: live muziek die aansluit bij een vertelling.

Molenstraat

4

Sokpoppen

4^e prijs

565 punten

Goede, slimme zet om kinderen sokken te laten maken en ze als ontwerpers voor te stellen. De vertedering die ontstaat bij het publiek is *priceless*. En prachtig voorbeeld van out-of-the-box denken. De jury kijkt met een volwassen blik naar deze voorstelling.

De sokpoppen roepen een gevoel van nostalgie op. De uitvergroting werkt heel goed, biedt een puur en origineel beeld. De structuur van de gebreide sokken is levensecht. De 'opgefronste' witte sok, de afwerkingen bij de armen en de sleetsheid zijn van een ongekennde klasse en vakmanschap. Zo haalt de vertaling naar bloemen niks weg van het stoffen materiaal, ondanks de schaalvergroting. Hulde voor de details zoals de wiebeloogjes.

Ook de bewegingen van de handen in de sokken zijn mooi. Je hebt echt het gevoel dat er een hand in zit. De beweging is minimaal in dienst van de voorstelling, precies goed.

Over de compositie van het geheel wordt wisselend gedacht. Van 'spannend' tot 'hier kan meer uitgehaald worden, door interactie te zoeken met elkaar en het publiek'. Zo is er ook een verschil van mening over de armen met die haren, geslaagd of niet?

Over het succes van de geluidsband is er ook geen unanimititeit bij de jury, een meerderheid is hier erg kritisch op. Die vindt de verhalen van de kinderen 'overheersend gebrabbel dat het kijkgenot afleidt, storend, niet altijd goed te verstaan, afbreuk doend aan de verwondering, goed voor een documentaire maar niet voor een 'act' in een corso.' Een enkeling vindt het geluidsdecor wél bijdragen aan de geloofwaardigheid.

Wat vooral blijft is het verrassende idee om iets doodgewoons zo goed te presenteren.

Markt

12 Ruis

3e prijs

621 punten

Met deze wagen is een erg spannende uitsnede gemaakt, een hapje uit het woud, met harde contouren. De presentatie volgt exact de vorm van de wagen. Voyeuristisch kijk je door de sprieten gras. Het maakt nieuwsgierig. De zebra's staan rustig te grazen en tegelijkertijd staan ze op de uitkijk en kunnen het ieder moment op een draven zetten. Realistisch en kunstzinnig. Ook realistisch is de vormgeving van de zebra's, anatomisch perfect. Wat een lef om de objecten (de zebra's) bijna te verstoppen. De bladeren zijn heel fraai en de witte bollen een mooie toevoeging. De beweging van deze pluimen werkt versterkend voor de beleving van ruis.

De wagen is aan alle kanten even mooi. Je voelt de noodzaak om stilte te bewaren, om de dieren niet te storen in hun natuurlijke omgeving. De kruipende duwers passen in dit plaatje, zo zacht mogelijk om de dieren niet te storen. Doordat het een verstild moment is, werkt dat welhaast poëtisch. Het kruisende contrast tussen de horizontale zebra's strepen en de verticale strakheid van de bladeren is een lust voor het oog. Het maakt er een bijna grafisch lineaire vormgegeven wagen van. Dit gegeven intrigeert. En wat een subtiele sobere kleurenpracht, tweetonig en erg realistisch. Ruis heeft en geeft schoonheid en rust.

Klein-Zundertse Heikant

17 Vervloekt

2^e prijs

627 punten

Een imposante theatrale, mysterieuze wagen in schitterende vale kleuren, deze hadden niet beter gebruikt kunnen worden. De detaillering is verfijnd en getuigt van een sterk uitgebalanceerd ontwerp. De uitvoering is meer dan geslaagd. Het unheimische gevoel komt grandioos over in alle facetten, de draaibewegingen van geheime tekens tot de rottende dahlia's onderaan de wagen.

Dit deel biedt de beleving van een moeras, zelfs de geur is onheilspellend. De lianen zijn erg goed, ze brengen het moeras lekker dichtbij. Deze vormgeving neemt je mee naar de oertijd, de periode van mammoet, buffalo, schedels, geweien en botten. Het is allemaal in contrast met de verse dahlia's en heel knap uitgevoerd. De kleurrijke bovenkant is fantasievol ingevuld en biedt een prachtig tegenwicht aan de duistere onderkant.

Vervloekt bedient alle knoppen: beeld, geluid en theater. Is verrassend van veraf en dichtbij. Er zijn vele lagen in opbouw, uitvoering, kleur en materiaalgebruik. Het is teveel om allemaal in één keer te zien.

Alsof dit allemaal niet genoeg beleving biedt, is daar de figuratie. Eerst trekt een magiër alle aandacht en dan komt de figuratie tevoorschijn uit een organische smurrie. De kleding met boomschors is vergroeid met de omgeving en de figuren laten je schrikken want je hebt eerst niet door dat het mensen zijn. Dat schrikken gebeurt tweemaal, want nadat ze zich hebben getoond, kijken ze je angstaanjagend aan met ogen zonder pupillen. Heel goed van regie en choreografie, door de juiste geluiden ondersteund. Het bevestigt dat de wagen een organisch geheel is, waarin je volledig wordt opgezogen. Of je wilt of niet, je komt in een andere wereld terecht.

Een aandachtspunt: de cyclus (loop) mag korter om iedereen in het publiek dezelfde belevens te bieden.

Tiggelaar

7 Vikings

1^e prijs

634 punten

Zoals de Vikingen tijdens hun rooftochten de tegenstanders overdonderden, zo verplettert Vikings jury en publiek tijdens Corso Zundert 2019. Met een grootsheid, gelaagdheid, mooie materialen, theater en kleurgebruik.

Er komt iets gigantisch en bombastisch op je af waarbij het lijnenspel met de dieptewerking het meest intrigeert. Het voelt als een invasie. Er is spanning en gevaar, versterkt door mooie bewegingen, rook en muziek. Het beeld is intimiderend. Door zo strak 'in de groep' te blijven, werkt het perspectief goed. Al maakt dit van één kant van de weg veel meer indruk dan van de andere kant.

De eerste tot en met de minuscule kleine laatste boot is prachtig afgewerkt met een overvloed aan details, een schier oneindige reeks aan kleuren, veel grappige en verrassende oplossingen en functionele vormen van materiaalgebruik. De perspectiefwerking is zo goed dat er ze op wel vier of vijf grote onderstellen lijken te staan.

Herhalen is een goede truc, maar met zo'n perspectief heb je een maximaal effect. Slim om de Vikingen met poppen weer te geven, dan trap je niet in de val van de menselijke gelijkenis, het maakt ze spookachtig. Ook de schilden op de schepen zijn mooi uitgewerkt. De compositie klopt zo enorm dat deze over water lijkt te drijven, in plaats van over straat.

Minpuntjes: de scheepstoeter kunnen we missen. De Vikingen zelf ogen onconsistent ten opzichte van elkaar en lijken in sommige gevallen niet af te zijn. De hoeveelheid rook is nu en dan te veel. En moeten deze zeilen van stof zijn?

Maar wat overheerst is de kracht, die ook afstraalt op de makers. Hier komt gewoon een echte houten vloot op je af. Deze wagen heeft iets wat andere wagens niet op zo'n sterke wijze hebben gecombineerd. Het maakt gebruik van slimmigheden uit de film- en theaterwereld en weet deze te vertalen en combineren met alle elementen die een corsowagen tot een succes maken. Een voorbeeld? De vloot maakt gebruik van een verdwijnpunt aan het einde van de stoet. Dit maakt dat je ogen precies op het juiste moment naar het juiste stuk kijken. Zoals in films ook de kadering en perspectieflijnen voor een maximaal effect worden gebruikt.

Pluim van de vakjury

Voor de achtste maal deelt de jury een speciale vermelding uit in de vorm van een Pluim van de vakjury. De jury heeft er twee toegekend.

Voor **Terracottaleger** vanwege de vondst om niet een onderstel te gebruiken voor de voortbeweging van de creatie, maar de creatie zichzelf voort te laten bewegen. Door te voet door de Zundertse straten te trekken.

Voor **Vervloekt**, voor de wijze waarop de figuratie is geïntegreerd in het decor van de creatie. Het biedt tweemaal een schrikeffect en is erg goed van regie en choreografie.